

Ministerul Transporturilor

Ordin nr. 1074/2008

din 29/08/2008

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 650 din 12/09/2008

pentru aprobarea Reglementarii aeronautice civile romane "Limitari privind timpul de munca si cerinte de odihna pentru personalul aeronautic civil navigant - RACR-LTMO", editia 2/2008

Pentru indeplinirea atributiilor ce revin Ministerului Transporturilor, ca autoritate de stat in domeniul transporturilor,

avand in vedere prevederile Regulamentului Consiliului (CEE) nr. 3.922/91 privind armonizarea cerintelor tehnice si a procedurilor administrative in domeniul aviatiei civile, cu modificarile si completarile ulterioare,

in temeiul prevederilor art. 4 lit. b) si f) din Ordonanta Guvernului nr. 29/1997 privind Codul aerian civil al Romaniei, republicata, cu modificarile si completarile ulterioare, precum si ale art. 5 alin. (4) din Hotararea Guvernului nr. 367/2007 privind organizarea si functionarea Ministerului Transporturilor, cu modificarile ulterioare,

ministrul transporturilor emite urmatorul ordin:

Art. 1. - Se aproba Reglementarea aeronautica civila romana "Limitari privind timpul de munca si cerinte de odihna pentru personalul aeronautic civil navigant - RACR-LTMO", editia 2/2008, prevazuta in anexa care face parte integranta din prezentul ordin.

Art. 2. - **(1)** Prezentul ordin se publica in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

(2) Prezentul ordin intra in vigoare la 30 de zile de la data publicarii.

Art. 3. - Directia generala aviatie civila din cadrul Ministerului Transporturilor si Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" vor duce la indeplinire prevederile prezentului ordin.

p. Ministrul transporturilor,
Barna Tanczos,
secretar de stat

Bucuresti, 29 august 2008.

Nr. 1.074.

ANEXĂ

REGLEMENTAREA AERONAUTICA CIVILA ROMANA
"Limitari privind timpul de munca si cerinte de odihna pentru personalul
aeronautic civil navigant - RACR-LTMO", editia 2/2008

Reglementare aeronautica civila romana privind "Limitari privind timpul de munca si cerinte de odihna pentru personalul aeronautic civil navigant RACR-LTMO", editia 2/2008

din 29/08/2008

Publicat in Monitorul Oficial, Partea I nr. 650 din 12/09/2008

PREAMBUL

1. Activitatea aeronautica civila pe teritoriul si in spatiul aerian national este reglementata prin Codul aerian civil, prin actele normative interne in domeniu, precum si in conformitate cu prevederile Conventiei privind aviatia civila internationala, semnata la Chicago la 7 decembrie 1944, cu unele amendamente aduse ulterior, ale altor conventii si acorduri internationale la care Romania a aderat sau este parte.

2. Reglementarile aeronautice civile romane sunt elaborate, emise sau adoptate in conformitate cu prevederile legislatiei nationale in vigoare, precum si in conformitate cu prevederile Conventiei privind aviatia civila internationala, semnata la Chicago la 7 decembrie 1944, cu standardele si practicile recomandate in anexele la aceasta, precum si cu prevederile conventiilor si acordurilor internationale la care Romania este parte, astfel incat sa se asigure un caracter unitar, coerent si modern procesului de elaborare si dezvoltare a cadrului national de reglementari aeronautice civile romane.

3. In conformitate cu prevederile Codului aerian civil si in scopul reglementarii domeniului aviatiei civile, Ministerul Transporturilor, in calitatea sa de autoritate de stat, emite sau asigura prin autoritati delegate elaborarea si/sau emiterea reglementarilor aeronautice civile si conexe, precum si pentru persoanele care isi propun ori desfasoara activitati in zonele supuse servitutilor de aeronautica civila.

4. Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" este autoritate delegata de catre autoritatea de stat pentru asigurarea aplicarii reglementarilor aeronautice civile nationale, precum si supravegherea respectarii lor de catre persoanele juridice si fizice, romane sau straine, care furnizeaza servicii sau produse pentru aviatia civila din Romania, realizand astfel functia de supraveghere a sigurantei in domeniul aviatiei civile.

5. In vederea indeplinirii obligatiilor Romaniei de stat membru al Uniunii Europene si de conformare cu legislatia comunitara in domeniul aviatiei civile, Romania trebuie sa aplice prevederile Regulamentului Consiliului (CEE) nr. 3.922/91 privind armonizarea cerintelor tehnice si a procedurilor administrative in domeniul aviatiei civile, cu modificarile si completarile ulterioare, in special Regulamentul Parlamentului si Consiliului (CE) nr. 1.899/2006 din 12 decembrie 2006 si Regulamentul (CE) nr. 8/2008 al Comisiei din 11 decembrie 2007. Astfel, incepand cu data de 16 iulie 2008 se aplica prevederile anexei III la acest regulament - "Cerinte tehnice si proceduri administrative comune aplicabile transportului comercial cu aeronave". In conformitate cu prevederile art. 8 (4) din Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 3.922/91, asa cum a fost modificat prin Regulamentul Parlamentului si Consiliului (CE) nr. 1.899/2006, este posibil ca un stat membru sa adopte sau sa mentina dispozitii referitoare la OPS 1.1105 pct. 6, OPS 1.1110 pct. 1.3 si 1.4.1, OPS 1.1115 si OPS 1.1125 pct. 2.1 din subpartea Q a anexei III pana la instituirea unor norme comunitare bazate pe cunostinte stiintifice si pe cele mai bune practici.

APLICABILITATE

Prevederile cuprinse in prezenta reglementare sunt aplicabile, cu exceptia situatiilor in care este specificata in mod expres operatiunea aeriana aplicabila, urmatoarelor tipuri de operatiuni care pot fi desfasurate pe teritoriul Romaniei conform Codului aerian civil:

- a)** transport aerian comercial cu elicoptere;
- b)** lucru aerian cu avioane si elicoptere;
- c)** aviatie generala cu avioane si elicoptere.

Prezenta reglementare reprezinta cerintele stabilite de Romania in baza art. 8(4) din Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 3.922/91, cu modificarile si completarile ulterioare, in special Regulamentul (CE) nr. 1.899/2006 al Parlamentului si al Consiliului, referitoare la urmatoarele articolele din subpartea Q a anexei

III:

- OPS 1.1105 pct. 6;
- OPS 1.1110 pct. 1.3 si 1.4.1;
- OPS 1.1115; si
- OPS 1.1125 pct. 1.3, 1.4 si 2.1.

CAPITOLUL 1

Definitii

In sensul prezentei reglementari, termenii utilizati au urmatorul inteles:

1.1. baza de resedinta - locul desemnat de operator fiecarui membru de echipaj de unde membrul de echipaj, in mod normal, incepe si incheie o perioada sau mai multe perioade de serviciu si unde, in conditii normale, operatorul nu este responsabil pentru asigurarea cazarii corespunzatoare a membrilor de echipaj in cauza;

1.2. echipaj de conducere majorat - un echipaj de conducere compus din mai multi membri decat numarul minim necesar pentru operarea aeronavei si in care fiecare membru de echipaj de conducere isi poate parasi postul, fiind in aceasta perioada inlocuit de un alt membru de echipaj de conducere calificat corespunzator;

1.3. fereastra de reducere circadiana - perioada de timp cuprinsa intre orele 2,00 si 5,59. Intr-o banda de 3 fuse orare, fereastra de reducere circadiana se refera la orele locale ale bazei de resedinta. In afara acestor 3 fuse orare, fereastra de reducere circadiana se refera la orele locale ale bazei de resedinta pentru urmatoarele 48 de ore de la plecare, dupa care se refera la ora locala;

1.4. membru de echipaj operativ - un membru de echipaj certificat corespunzator care isi desfasoara activitatea la bordul unei aeronave pe intreaga durata sau pe timpul oricarei parti a zborului;

1.5. noapte locala - o perioada de timp de 8 ore consecutive, intre orele locale 22,00 si 8,00;

1.6. OPS - articole ale Regulamentului Consiliului (CEE) nr. 3.922/91, cu modificarile si completarile ulterioare, in special Regulamentul Parlamentului si al Consiliului (CE) nr. 1.899/2006, subpartea Q a anexei III, pentru care Romania a adoptat sau a mentinut dispozitii proprii, pana la instituirea unor norme comunitare bazate pe cunostinte stiintifice si pe cele mai bune practici;

1.7. pauza - o perioada de timp libera de orice sarcina, mai scurta decat un timp de odihna si care se considera timp de serviciu;

1.8. perioada de rezerva - o perioada de timp definita, fara a fi intrerupta de un timp de odihna, in decursul careia un membru de echipaj este solicitat de catre operator sa fie disponibil pentru a primi o misiune de zbor, pozitionare sau alta insarcinare asociata de serviciu;

1.9. pozitionare - transferul unui membru de echipaj neoperativ, din dispozitia operatorului, in vederea executarii sau dupa executarea unei misiuni de zbor, exclusiv:

- deplasarea de acasa la serviciu si viceversa;

- deplasarea locala de la locul sau de odihna la locul de raportare pentru inceperea serviciului si viceversa;

1.10. serviciu - orice activitate desfasurata in zbor sau la sol, asociata cu obiectul de activitate al operatorului aerian, pe care un membru de echipaj este chemat sa o indeplineasca;

1.11. serviciu intrerupt - un timp de serviciu pentru zbor care contine o pauza;

1.12. timp bloc - timpul scurs din momentul in care o aeronava se pune in miscare pentru prima data din locul de parcare in vederea decolarii pana in momentul in care aceasta se opreste in pozitia desemnata pentru parcare si are toate motoarele oprite;

1.13. timp de odihna - o perioada de timp definita si neintrerupta, in decursul careia un membru de echipaj este liber de orice sarcini de serviciu, inclusiv de perioada de rezerva;

1.14. timp de serviciu - o perioada de timp care incepe in momentul in care un membru de echipaj, solicitat de operator, incepe un serviciu si se incheie in momentul in care membrul de echipaj este liber de orice sarcina de serviciu;

1.15. timp de serviciu pentru zbor (TSZ) - perioada de timp in care o persoana opereaza intr-o aeronava ca membru de echipaj. TSZ incepe in momentul in care un membru de echipaj se prezinta in vederea inceperii unui serviciu care cuprinde un zbor sau o serie de zboruri; aceasta se termina la sfarsitul ultimului zbor unde el este membru de echipaj operativ;

1.16. zi libera - un interval de timp liber de orice sarcini, care include doua nopti locale consecutive; timpul de odihna poate fi inclus ca parte a zilei libere;

1.17. zi locala - un interval de timp de 24 de ore care incepe la ora locala 00,00.

SECȚIUNEA 1

CAPITOLUL 2

Prevederi generale

2.1. Responsabilitatile operatorului

2.1.1. Operatorul trebuie sa desemneze o baza de resedinta pentru fiecare membru de echipaj.

2.1.2. Orice operator trebuie sa stabileasca scheme privind timpul de serviciu, timpul de serviciu pentru zbor, precum si timpul de odihna a membrilor de echipaj.

2.1.3. Orice operator trebuie sa se asigure ca in planificarea zborurilor sale:

a) sunt respectate limitarile privind timpul de serviciu, timpul de serviciu pentru zbor, precum si timpul de odihna a personalului aeronautic civil navigant, stabilite in conformitate cu prevederile acestei reglementari si cu oricare alte prevederi suplimentare emise de Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" pentru mentinerea sigurantei zborurilor;

b) zborurile sunt planificate astfel incat sa se incheie in interiorul perioadelor de timp admise pentru timpul de serviciu pentru zbor, tinandu-se cont de timpul necesar pregatirii zborului, zborul propriu-zis si perioada de timp necesara pentru formalitatile de dupa incheierea zborului;

c) programul de serviciu al membrilor de echipaj sa fie intocmit si publicat cu suficient timp in avans pentru a permite acestora sa isi organizeze timpul de odihna.

2.1.4. Operatorul trebuie sa considere un timp de notificare minim pentru fiecare membru de echipaj pentru care va tine seama de timpul rezonabil necesar pentru pregatirea plecarii la serviciu si de timpul necesar deplasarii membrului de echipaj de la domiciliu sau de la locul unde membrul de echipaj se afla in perioada de rezerva la locul unde trebuie sa se prezinte pentru serviciu.

2.1.5. La intocmirea planificarii privind timpul de serviciu pentru zbor si timpul de odihna, operatorii trebuie sa tina cont de efectele suprasolicitarii/oboselii cumulate prin executarea ciclica a timpului de serviciu pentru zbor maxim/timp de odihna minim, prin alternarea perioadelor de timp de serviciu de zi cu cele de noapte, precum si a frecventei acestora asupra membrilor echipajului.

2.1.6. Operatorul trebuie sa stabileasca zile libere si sa notifice despre aceasta, in avans, membrii de echipaj.

2.1.7. Operatorul trebuie sa se asigure ca timpul de odihna alocat membrilor de echipaj este suficient pentru a trece peste efectele serviciului anterior si pentru a fi odihnit pana la inceperea urmatoarei perioade de serviciu, pentru a opera la un nivel de eficienta si siguranta satisfacator, indiferent de circumstante.

2.1.8. Operatorul trebuie sa se asigure ca planificarea timpului de serviciu pentru zbor este facuta astfel incat sa se evite starea de oboseala.

2.1.9. Exceptarile de la limitele stabilite in aceasta reglementare, solicitate de operatorul aerian si aprobate de Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana", trebuie insotite de aplicarea unor masuri compensatorii corespunzatoare pentru personalul aeronautic civil navigant.

2.2. Responsabilitatile membrilor de echipaj

2.2.1. Niciun membru de echipaj nu trebuie sa opereze o aeronava daca se simte obosit sau daca este constient ca starea fizica sau psihica nu ii permite sa isi indeplineasca atributiile la standardele cerute, prin aceasta putand pune in pericol siguranta zborului.

2.2.2. Membrii de echipaj trebuie sa foloseasca facilitatile de odihna oferite, sa isi planifice si sa foloseasca corespunzator timpul de odihna.

2.3. Responsabilitatile Regiei Autonome "Autoritatea Aeronautica Civila Romana"

Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" poate acorda exceptari de la limitele stabilite in aceasta reglementare in conditiile in care se executa operatiuni speciale ori in scopul nevoilor operationale urgente specifice ale operatorului, dar numai dupa ce partile participante la operatiune au stabilit de comun acord conditiile de desfasurare a acestora. Astfel:

a) o exceptare se poate acorda pentru o perioada de maximum 3 luni si poate fi prelungita o singura data;

b) o exceptare admisa de la prevederile prezente trebuie ca prin masurile suplimentare luate de operator sa asigure un nivel echivalent de siguranta a zborului;

c) orice operator care solicita o exceptare de la prevederile prezentei reglementari trebuie sa demonstreze Regiei Autonome "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" ca solicitarea de exceptare produce un nivel echivalent de siguranta a operarii. Aceste exceptari vor fi insotite de masuri de diminuare a riscurilor, daca este cazul;

d) in evaluarea unor astfel de solicitari, Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" are in vedere practicile si recomandarile general agreeate de organismele de aviatie civila.

CAPITOLUL 3

Limite ale timpului de serviciu pentru zbor

3.1. Prevederile prezentului capitol nu se aplica operatiunilor de zbor cu un singur pilot, serviciilor medicale de urgenta, operatiunilor de lucru aerian si zborurilor-scoala, care sunt tratate la cap. 11 si 12 ale prezentei reglementari.

3.2. Orice operator trebuie sa prevada inainte de inceperea zborului un timp de pregatire suficient care sa asigure in mod realist timpul necesar pentru pregatirea zborului si pentru indeplinirea indatoririlor privind siguranta zborului, asa cum au fost aprobate de Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana".

3.3. Limite zilnice

3.3.1. Intr-o perioada de 24 de ore consecutive timpul de serviciu pentru zbor este de maximum 13 ore.

3.3.2. Limita zilnica va fi redusa cu cate 30 de minute pentru fiecare sector, incepand cu al treilea sector, dar nu mai mult de doua ore.

3.3.3. Limite datorate ferestrei de reducere circadiana:

a) in situatia in care timpul de serviciu pentru zbor incepe in fereastra de reducere circadiana sau contine in totalitate o fereastra de reducere circadiana, limitele maxime prevazute la pct. 3.3.1 si, dupa caz, 3.3.2 vor fi reduse cu valoarea integrala din timpul de serviciu pentru zbor cuprins in fereastra de reducere circadiana, reducerea fiind de minimum o ora, dar nu mai mult de doua ore;

b) in situatia in care timpul de serviciu pentru zbor se termina intr-o fereastra de reducere circadiana limitele maxime prevazute la pct. 3.3.1 si, dupa caz, 3.3.2 vor fi reduse cu 50% din timpul de serviciu pentru zbor cuprins in fereastra de reducere circadiana.

3.4. Limite zilnice extinse

3.4.1. Limita maxima a timpului de serviciu pentru zbor, stabilita la pct. 3.3, poate fi extinsa cu pana la o ora in conditiile impuse de nevoi operationale ocazionale. Astfel:

a) nu sunt permise extinderi ale timpului de serviciu pentru zborurile care includ 6 sectoare sau mai mult;

b) in situatia in care timpul de serviciu pentru zbor intersecteaza fereastra de reducere circadiana cu pana la doua ore, este admisa extinderea pentru zborul care include maximum 4 sectoare;

c) in situatia in care timpul de serviciu pentru zbor intersecteaza fereastra de reducere circadiana cu mai mult de doua ore, este admisa extinderea pentru zborul care include maximum doua sectoare;

d) in orice perioada de 7 zile consecutive, numarul maxim de extinderi este limitat la doua;

e) daca timpul de serviciu pentru zbor este planificat sa includa o extindere, timpii de odihna minimi de dinainte si de dupa zbor sunt majorati cu cate doua ore sau, numai timpul de odihna dupa zbor, este majorat cu 4 ore. Daca extinderile sunt folosite pentru timpii de serviciu pentru zbor consecutivi, suma timpilor de odihna de dinainte si de dupa zbor intre cele doua operatiuni trebuie sa fie cel putin egala cu suma celor 2 timpii de serviciu pentru zbor;

f) in situatia in care timpul de serviciu pentru zbor care include o extindere incepe intre orele 22,00 si 4,59, operatorul va limita timpul de serviciu pentru zbor la 11 ore si 45 de minute.

3.4.2. Pentru echipajul de cabina insarcinat sa isi desfasoare activitatea la bordul aeronavei pe intreaga durata a zborului sau pe timpul mai multor zboruri consecutive, timpul de serviciu pentru zbor poate fi extins numai cu diferenta dintre timpii de raportare ai echipajului de cabina si cei ai echipajului de zbor, dar nu mai mult decat timpul de serviciu pentru zbor zilnic extins aplicabil.

3.5. Limite zilnice extinse cu serviciu intrerupt

3.5.1. Limita zilnica maxima a timpului de serviciu pentru zbor, stabilita la pct. 3.3, poate fi extinsa in cazul executarii unui serviciu intrerupt, astfel:

Durata intreruperii	Perioada cu care se majoreaza timpul de serviciu pentru zbor
0 ore-2 ore 59 minute	-
3 ore-6 ore 59 minute	1/2 din perioada de intrerupere
7 ore-9 ore 59 minute	2/3 din perioada de intrerupere

3.5.2. Prevederile paragrafului de mai sus pot fi aplicate de un operator cu urmatoarele conditii:

a) timpii de serviciu pentru zbor de dinainte si de dupa intrerupere/pauza nu sunt mai mari de 10 ore, iar timpul total de serviciu pentru zbor extins conform tabelului de mai sus nu depaseste 20 de ore;

b) extinderea timpului de serviciu pentru zbor prin serviciu intrerupt nu este aplicata in cazul in care se utilizeaza un echipaj de conducere majorat;

c) se asigura conditii corespunzatoare de odihna daca pauza depaseste 3 ore;

d) intre orice perioada de 7 zile consecutive se folosesc maximum doua extensii;

e) dupa perioada de intrerupere se admite efectuarea a maximum doua sectoare;

f) dupa ultimul sector executat, timpul minim de odihna prevazut la cap. 5 se majoreaza cu 6 ore.

3.6. Eficacitatea operationala

Planificarea zborurilor trebuie sa permita realizarea zborurilor in conformitate cu timpul de serviciu pentru zbor maxim permis. Pentru a realiza acest lucru, operatorul trebuie sa ia masurile necesare pentru a modifica programul zborurilor sau planificarea echipajului cel putin acolo unde operarea efectiva conduce la depasirea TSZ la mai mult de 33% din numarul de operari pe o ruta data intr-un sezon.

3.7. Pozitionarea

3.7.1. Perioada de timp petrecuta pentru pozitionare este considerata ca fiind timp de munca.

3.7.2. Daca o pozitionare este urmata de un timp de serviciu pentru zbor, atunci pozitionarea se include in timpul de serviciu pentru zbor fara a fi considerata un sector.

3.7.3. Un sector de pozitionare care urmeaza imediat dupa un sector operational va fi luat in calcul pentru determinarea timpului minim de odihna, asa cum este definit in cap. 5.

CAPITOLUL 4

Limite cumulative privind timpul de serviciu pentru zbor si timpul de serviciu

4.1. Limitari cumulative ale timpilor-bloc

Orice operator trebuie sa se asigure ca timpul-bloc total executat al zborurilor pentru care un membru de echipaj este utilizat ca membru de echipaj operativ nu depaseste:

- a) 900 de ore de zbor intr-un an calendaristic;
- b) 100 de ore de zbor in oricare 28 de zile consecutive.

4.2. Cumularea timpului de serviciu

Orice operator trebuie sa se asigure ca timpul total de serviciu efectuat de un membru de echipaj nu depaseste:

- a) 60 de ore in oricare 7 zile consecutive;
- b) 190 de ore in oricare 28 de zile consecutive, iar timpul total de munca anual executat al membrilor de echipaj nu depaseste 2.000 de ore intr-un an calendaristic.

CAPITOLUL 5

Timpul de odihna

5.1. Timpul de odihna minim

5.1.1. Timpul de odihna minim care trebuie sa i se acorde unui membru de echipaj inainte de inceperea unui timp de serviciu pentru zbor de la baza de resedinta trebuie sa fie cel putin la fel de lung ca timpul de serviciu pentru zbor anterior sau de 12 ore, oricare este mai mare.

5.1.2. Timpul de odihna minim care trebuie sa i se acorde unui membru de echipaj inainte de inceperea unui serviciu pentru zbor dintr-o locatie diferita de baza de resedinta trebuie sa fie cel putin la fel de lung cu timpul de serviciu pentru zbor anterior sau de 10 ore, oricare este mai mare, cu conditia ca operatorul sa asigure membrului de echipaj minimum 8 ore de somn neintrerupt, luand in considerare timpul de deplasare, precum si timpul necesar pentru alte necesitati fiziologice; responsabilitatea privind folosirea timpului de odihna revine membrului de echipaj.

5.1.3. Timpul de odihna minim stabilit la pct. 5.1.1 si 5.1.2 trebuie sa cuprinda cel putin 8 ore in intervalul 22,00-8,00, ora locala, daca diferenta dintre locul unde a fost efectuat timpul de odihna anterior si timpul de odihna actual este mai mare de 3 fuse orare.

5.1.4. Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" poate sa acorde exceptari privind reducerea timpului de odihna minim.

5.1.5. In sustinerea solicitarii pentru exceptare, operatorii aerieni vor demonstra Regiei Autonome "Autoritatea Aeronautica Civila Romana", prin experienta operationala proprie si rezultate stiintifice in domeniu, ca reducerea timpului de odihna minim nu va aduce prejudicii sigurantei zborului.

5.2. Timpul de odihna

5.2.1. Intr-un interval de 7 zile consecutive, operatorul trebuie sa asigure un timp de odihna saptamanal minim de 36 de ore, care sa includa doua nopti locale; intre doua inceputuri succesive a 2 timpuri de odihna nu trebuie sa treaca mai mult de 168 de ore.

5.2.2. Orice operator trebuie sa se asigure ca membrii de echipaj beneficiaza in fiecare an calendaristic de cel putin 96 de zile locale libere de orice sarcini. Perioada de rezerva si concediul de odihna minim legal nu pot fi luate in calculul acestor 96 de zile.

CAPITOLUL 6

Timpul de serviciu pentru zbor extins - echipaj de conducere majorat

6.1. Limitele maxime ale timpului de serviciu pentru zbor specificate la cap. 3 pot fi extinse, cu acordul Regiei Autonome "Autoritatea Aeronautica Civila Romana", prin folosirea unui echipaj de conducere majorat, in urmatoarele conditii:

- a) prevederile cap. 3 din prezenta reglementare nu sunt aplicabile;
- b) pana la 16 ore, daca fiecare membru al echipajului isi poate parasi postul pentru 25% din timpul total de zbor; sau
- c) pana la 18 ore, daca fiecare membru al echipajului isi poate parasi postul pentru 50% din timpul total de zbor;
- d) numarul maxim de sectoare se limiteaza la doua;
- e) timpul de odihna minim care urmeaza unui timp de serviciu pentru zbor majorat se majoreaza cu 6 ore.

6.2. In cazul in care operatorul extinde timpul de serviciu pentru zbor prin folosirea unui echipaj de zbor majorat, acesta are obligatia de a asigura fiecarui membru de echipaj de conducere majorat, prin rotatie, conditii corespunzatoare de odihna pe timpul zborului.

CAPITOLUL 7

Competenta pilotului comandant

7.1. In cazul aparitiei unor situatii neprevazute in timpul zborului propriu-zis, care incepe la ora raportarii, limitarile privind timpul de munca, timpul de serviciu pentru zbor si timpul de odihna prevazute anterior pot fi extinse prin decizia pilotului comandant. Orice astfel de extindere trebuie sa fie initiata de pilotul comandant numai dupa consultarea membrilor echipajului si trebuie sa respecte urmatoarele cerinte:

7.1.1. Timpul de serviciu pentru zbor admis conform prevederilor cap. 4 poate fi majorat cu maximum doua ore, cu exceptia existentei unui echipaj de conducere majorat, situatie in care timpul de serviciu pentru zbor poate fi majorat cu maximum 3 ore.

7.1.2. Daca pe sectorul final al unui timp de serviciu pentru zbor apar, dupa decolare, situatii neprevazute care conduc la o depasire a majorarii permise conform paragrafului anterior, zborul poate continua pana la destinatie sau pana la aeroportul de rezerva.

7.1.3. Timpul de odihna poate fi redus dar nu la mai putin decat timpul de odihna minim acceptat conform prevederilor cap. 5.

7.2. In cazul aparitiei unor situatii speciale care ar putea conduce la oboseala excesiva a membrilor echipajului, pilotul comandant trebuie, dupa consultarea cu acestia, sa reduca timpul de serviciu pentru zbor propriu-zis si/sau sa majoreze timpul de odihna astfel incat sa fie eliminate orice circumstante care ar putea pune in pericol siguranta operarii.

7.3. Orice operator trebuie sa stabileasca proceduri prin care sa se asigure ca:

7.3.1. Pilotul comandant prezinta un raport operatorului ori de cate ori timpul de serviciu pentru zbor este extins sau perioada de odihna minima este redusa, prin decizia sa, in operatiunile de zbor desfasurate; si

7.3.2. Ori de cate ori extinderea timpului de serviciu pentru zbor sau reducerea timpului de odihna prin exercitarea competentelor pilotului comandant depaseste o ora, o copie a raportului sau, la care operatorul trebuie sa adauge propriile comentarii si cu specificarea masurilor compensatorii luate in cazul respectiv, trebuie trimisa Regiei Autonome "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" nu mai tarziu de 28 de zile de la data producerii evenimentului. In anexele A si B, care fac parte integranta din prezenta reglementare, sunt prezentate specimene de rapoarte privind exercitarea competentelor pilotului comandant;

7.3.3. Manualul pentru operatiuni al operatorului trebuie sa cuprinda prevederi adresate pilotului comandant referitoare la limitele pana la care, precum si conditiile in care isi poate exercita competenta privind extinderea timpului de serviciu pentru zbor si, respectiv, reducerea timpului de odihna.

CAPITOLUL 8

Perioada de rezerva

8.1. Perioada de rezerva trebuie sa fie planificata, ciclica si notificata in avans de catre operator.

8.2. Inceputul si sfarsitul perioadei de rezerva trebuie sa fie definit si notificat in avans de catre operator.

8.3. Timpul maxim al oricarei perioade de rezerva trebuie sa fie stabilit de catre operator.

8.4. Perioada de rezerva la aeroport

8.4.1. Un membru de echipaj este in serviciu de rezerva la aeroport din momentul prezentarii la aeroport pana la terminarea perioadei de rezerva planificata si notificata.

8.4.2. Perioada de rezerva la aeroport este socotita integral ca timp de serviciu in cadrul limitelor cumulative.

8.4.3. Perioada de rezerva la aeroport trebuie sa fie urmata cel putin de un timp de odihna minim.

8.4.4. Pe durata efectuarii perioadei de rezerva la aeroport, operatorul trebuie sa ii asigure membrului de echipaj un loc de stationare linistit si confortabil, inaccesibil publicului.

8.4.5. Atunci cand serviciul de rezerva se efectueaza la aeroport si este urmat de o perioada de serviciu pentru zbor, 50% din perioada de rezerva efectiv consumata plus perioada de serviciu pentru zbor nu trebuie sa depaseasca 14 ore.

8.5. Perioada de rezerva acasa/la hotel/la resedinta

8.5.1. Atunci cand serviciul de rezerva nu este efectuat la aeroport si este urmat de un timp de serviciu pentru zbor, timpul de rezerva efectiv consumat este considerat 100% in cadrul limitelor cumulative ale timpului de munca; timpul de rezerva efectiv consumat plus timpul de serviciu pentru zbor nu trebuie sa depaseasca 20 de ore, din care timpul de serviciu pentru zbor nu poate sa depaseasca 13 ore.

8.5.2. Atunci cand serviciul de rezerva nu este efectuat la aeroport si nu este urmat de un timp de serviciu pentru zbor, 50% din timpul de rezerva se socoteste pentru limitele cumulative ale timpului de munca.

8.6. Disponibilitatea voluntara

Timpul petrecut in asigurarea disponibilitatii voluntare poate sa fie sau poate sa nu fie considerat de operator in cadrul limitelor cumulative ale timpului de serviciu.

CAPITOLUL 9

Alimentatia

9.1. Membrii de echipaj si operatorii trebuie sa fie constienti de faptul ca lipsa unei alimentatii adecvate

poate determina diminuarea performantei unui membru de echipaj, precum si nivelul sau de concentrare.

9.2. In situatia in care timpul de serviciu pentru zbor depaseste 6 ore, pentru a evita diminuarea performantei membrilor de echipaj, operatorul trebuie sa asigure alimentatia corespunzatoare a acestora la bordul aeronavei sau intr-un loc special desemnat.

CAPITOLUL 10

Inregistrari privind timpul de serviciu pentru zbor, timpul de serviciu si timpul de odihna

10.1. Operatorul trebuie sa inregistreze si sa pastreze, pentru o perioada de minimum 15 luni, evidente suficient de detaliate si exacte ale membrilor de echipaj, cu privire la:

- a) timpii-bloc zilnici si cumulati;
- b) timpii de serviciu pentru zbor, cu mentionarea inceputului, terminarii si duratei fiecarui serviciu pentru zbor;
- c) timpii de serviciu zilnici si lunari cumulati;
- d) timpii de odihna si numarul de zile libere de orice sarcini de serviciu.

Copii ale acestor inregistrari vor fi puse la dispozitia membrilor de echipaj si Regiei Autonome "Autoritatea Aeronautica Civila Romana", la cerere.

10.2. Fiecare membru de echipaj trebuie sa pastreze inregistrari individuale si evidente corespunzatoare, cu privire la:

- a) timpii-bloc;
- b) timpii de serviciu pentru zbor;
- c) timpii de serviciu;
- d) timpii de odihna si zile locale libere de orice sarcini de serviciu.

Aceste inregistrari trebuie sa fie prezentate oricarui alt operator la care urmeaza sa lucreze, inainte de planificarea unui serviciu pentru zbor.

10.3. Inregistrările trebuie sa fie pastrate pentru intreaga activitate desfasurata in ultimele 15 luni sau mai mult, daca acest lucru este cerut de acte normative aplicabile.

10.4. Orice operator trebuie sa pastreze pentru cel putin o durata de 6 luni toate rapoartele de extindere a timpilor de serviciu pentru zbor, timpilor-bloc si privind reducerea timpilor de odihna, intocmite de pilotii comandanti.

CAPITOLUL 11

Limite speciale ale timpului de serviciu pentru zbor si ale timpului-bloc, pentru serviciul medical de urgenta, operatiuni de lucru aerian si zboruri-scoala cu avioane

11.1. Timpul de serviciu pentru zbor si timpul-bloc zilnic maxim admis pentru echipajul care executa operatiuni de lucru aerian, servicii medicale de urgenta si zboruri-scoala cu avioane sunt limitati, in functie de ora locala la care incepe operatiunea, dupa cum urmeaza:

Ora locala la care incepe operatiunea	Avion cu un singur pilot		Avion cu 2 piloti	
	Timp de serviciu pentru zbor (ore)	Timp-bloc (ore)	Timp de serviciu pentru zbor (ore)	Timp-bloc (ore)
6,00-6,59	9	6	10	7
7,00-7,59	10	7	11	8
8,00-13,59	10	7	12	8
14,00-1,59	9	6	10	7
2,00-5,59	8	5	9	6

11.2. Membrii de echipaj care efectueaza zboruri repetate de scurta durata/sectoare reduce, zboruri-naveta, zboruri-scoala cu o medie de 10 sau mai multe aterizari pe ora - si zboruri in misiuni aviochimice, indiferent de numarul de aterizari pe ora, trebuie sa faca o pauza la sol, in exteriorul avionului, de minimum 60 de minute la fiecare 3 ore de zbor.

11.3. In cazul in care anumite operatiuni sunt executate in conditii de activitate intrerupta, fara a se asigura facilitati corespunzatoare pentru odihna, limitarile de timp de serviciu pentru zbor si, respectiv, de timp bloc aplicabile sunt cele corespunzatoare conditiilor mai restrictive.

11.4. Limitele admise nu trebuie sa depaseasca limitele prevazute la pct. 11.1, dar, in functie de conditiile specifice de operare, operatorul poate stabili restrictii suplimentare.

11.5. In interesul cresterii sigurantei si eficientei operatiunilor de zbor, operatorul aerian va putea utiliza timpul de serviciu pentru zbor intrerupt daca dispune la baza de operare de conditiile necesare asigurarii odihnei echipajului. Durata intreruperii timpului de serviciu pentru zbor nu va fi mai mica de 3 ore. In aceste conditii, timpul de serviciu pentru zbor va putea fi majorat cu maximum 3 ore si timpul de zbor cu doua ore, intr-o zi.

CAPITOLUL 12

Limite speciale ale timpului de serviciu pentru zbor si ale timpului-bloc, operatiuni de lucru aerian si zboruri scoala cu elicoptere

12.1. Timpul de serviciu pentru zbor si timpul-bloc zilnic maxim admis pentru echipajul care executa operatiuni de lucru aerian si zboruri-scoala cu elicoptere sunt limitati, in functie de ora locala la care incepe operatiunea, dupa cum urmeaza:

Ora locala la care incepe operatiunea	Elicoptere cu un singur pilot		Elicoptere cu 2 piloti	
	Timp de serviciu pentru zbor (ore)	Timp-bloc (ore)	Timp de serviciu pentru zbor (ore)	Timp-bloc (ore)
6,00-6,59	9	6	10	7
7,00-7,59	10	7	11	8
8,00-13,59	10	7	12	8
14,00-1,59	9	6	10	7
2,00-5,59	8	5	9	6

12.2. Membrii de echipaj care efectueaza zboruri repetate de scurta durata/sectoare reduse, zboruri la platforme de foraj, zboruri-naveta, zboruri-scoala - cu o medie de 10 sau mai multe aterizari pe ora - si zboruri in misiuni aviochimice indiferent de numarul de aterizari pe ora - trebuie sa faca o pauza la sol, in exteriorul elicopterului, de minimum 60 de minute la fiecare 3 ore de zbor.

12.3. In conditiile executarii unor misiuni complexe transport de incarcaturi suspendate, operatiuni cu macaraua etc. - operatorul va preciza perioada maxima continua a operatiunii.

12.4. Limitele admise nu vor depasi limitele prevazute la pct. 12.1, dar in functie de natura si conditiile specifice de operare, operatorul poate stabili restrictii suplimentare.

12.5. Dupa fiecare 3 ore de operare la platformele de foraj, in conditii meteo combinate - vizuale/instrumentale - sau numai instrumentale, operatorul va asigura echipajului un timp de odihna de 60 de minute, liber de orice sarcini de serviciu.

12.6. In interesul cresterii sigurantei si eficientei operatiunilor de zbor, operatorul aerian va putea utiliza timpul de serviciu pentru zbor intrerupt daca dispune la baza de operare de conditiile necesare asigurarii odihnei echipajului. Durata intreruperii timpului de serviciu pentru zbor nu va fi mai mica de 3 ore. In aceste conditii, timpul de serviciu pentru zbor va putea fi majorat cu maximum doua ore si timpul de zbor cu o ora, intr-o zi.

SECȚIUNEA a 2-a

CAPITOLUL 13

Cerinte nationale emise in conformitate cu art. 8(4)
din Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 3.922/91
privind armonizarea cerintelor tehnice si a procedurilor
administrative in domeniul aviatiei civile pentru
OPS 1.1105 - Timp de serviciu pentru zbor zilnic extins

(serviciu intrerupt)

13.1. Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" autorizeaza o operatiune pe baza timpului de serviciu pentru zbor zilnic extins prin includerea unei pauze, la cererea operatorilor aerieni, numai cu respectarea urmatoarelor cerinte specifice:

13.1.1. Limita zilnica maxima a timpului de serviciu pentru zbor stabilita la OPS 1.1105 (1.3), (1.4) si (1.5) poate fi extinsa in cazul executarii unui serviciu intrerupt, astfel:

Durata intreruperii	Perioada cu care se majoreaza timpul de serviciu pentru zbor zilnic
0 ore-2 ore 59 minute	-
3 ore-6 ore 59 minute	1/2 din perioada de intrerupere
7 ore-9 ore 59 minute	2/3 din perioada de intrerupere

13.1.2. Prevederile paragrafului de mai sus pot fi aplicate de un operator cu urmatoarele conditii:

a) timpii de serviciu pentru zbor de dinainte si de dupa intrerupere/pauza nu sunt mai mari de 10 ore iar timpul total de serviciu pentru zbor extins conform tabelului de mai sus nu depaseste 20 de ore;

b) extinderea timpului de serviciu pentru zbor prin serviciu intrerupt nu este aplicata in cazul in care se utilizeaza un echipaj majorat;

c) se asigura conditii corespunzatoare de odihna si cazare daca pauza depaseste 3 ore;

d) in orice perioada de 7 zile consecutive se folosesc maximum doua extensii;

e) dupa perioada de intrerupere pot fi executate maximum 2 sectoare;

f) dupa ultimul sector executat, timpul minim de odihna prevazut la OPS 1.1110 se majoreaza cu 6 ore.

13.2. La solicitarea unui operator aerian, in conditiile respectarii prevederilor din OPS 1.1090 (5.1), Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" poate acorda exceptari de la prevederile acestui articol. Pentru a obtine extinderi, in alte conditii decat cele stabilite de Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" prin cerinte specifice, operatorii trebuie sa demonstreze acesteia, folosind experienta operationala si tinand cont de alti factori relevanti, cum ar fi cunostintele stiintifice actuale, ca cererea lor de extindere a timpului de serviciu pentru zbor zilnic permite asigurarea unui nivel echivalent de siguranta.

CAPITOLUL 14

Cerinte nationale emise in conformitate cu art. 8(4) din Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 3.922/91 privind armonizarea cerintelor tehnice si a procedurilor administrative in domeniul aviatiei civile pentru OPS 1.1110 - Timpul de odihna

14.1. Timpul de odihna minim stabilit la paragrafele OPS 1.1110 (1.1) si (1.2) trebuie sa cuprinda cel putin 8 ore in intervalul 22,00-8,00 ora locala, daca diferenta dintre locul unde a fost efectuat timpul de odihna anterior si timpul de odihna actual este mai mare de 3 fuse orare.

14.2. Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana" poate sa acorde exceptari privind reducerea timpului de odihna.

CAPITOLUL 15

Cerinte nationale emise in conformitate cu art. 8(4) din Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 3.922/91 privind armonizarea cerintelor tehnice si a procedurilor administrative in domeniul aviatiei civile pentru OPS 1.1115 - Prelungirea timpului de serviciu pentru zbor datorita odihnei in timpul zborului

15.1. Echipaj de conducere majorat

15.1.1. Limitele maxime ale timpului de serviciu pentru zbor specificate la OPS 1.1105 pot fi extinse, cu acordul Regiei Autonome "Autoritatea Aeronautica Civila Romana", prin folosirea unui echipaj de conducere majorat, in urmatoarele conditii:

a) prevederile OPS 1.1105 din anexa III la Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 3.922/91 nu sunt aplicabile;

- b)** pana la 16 ore daca fiecare membru al echipajului isi poate parasi postul pentru 25% din timpul total de zbor; sau
- c)** pana la 18 ore daca fiecare membru al echipajului isi poate parasi postul pentru 50% din timpul total de zbor;
- d)** numarul maxim de sectoare se limiteaza la 3;
- e)** timpul de odihna minim care urmeaza unui timp de serviciu pentru zbor majorat se majoreaza cu 6 ore.

15.1.2. In cazul in care operatorul extinde timpul de serviciu pentru zbor prin folosirea unui echipaj de conducere majorat, acesta are obligatia de a asigura fiecarui membru de echipaj de conducere majorat, pe durata parasirii postului, prin rotatie, conditii corespunzatoare de odihna pe timpul zborului.

15.2. Echipaj de cabina

Limitele maxime ale timpului de serviciu pentru zbor specificate la OPS 1.1105 pot fi extinse, prin folosirea unui echipaj de cabina majorat, in urmatoarele conditii:

- a)** prevederile OPS 1.1105 din anexa III la Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 3.922/91 nu sunt aplicabile;
- b)** extinderea timpului de serviciu pentru zbor pentru un membru al echipajului de cabina care are asigurata posibilitatea odihnei in timpul zborului se poate face cu jumatate din perioada petrecuta la odihna in timpul zborului, dar nu mai mult de 3 ore;
- c)** operatorul se obliga sa asigure membrilor echipajului de cabina, pe durata parasirii postului, un numar corespunzator de spatii amenajate, astfel incat acestia sa se poata odihni in timpul zborului;
- d)** in orice moment al desfasurarii misiunii de zbor, echipajul de cabina care are atributiuni operationale la bord este cel putin la nivelul echipajului minim aprobat pentru tipul respectiv de aeronava;
- e)** numarul necesar de insotitori de bord si programul de serviciu si odihna in timpul zborului se stabileste de catre operatorul aerian tinand cont de numarul minim de insotitori de bord pe tipul respectiv de aeronava, numarul de strapontine, facilitatile de odihna in timpul zborului in spatiile special amenajate, specificul operarii etc.

CAPITOLUL 16

Cerinte nationale emise in conformitate cu art. 8(4)
din Regulamentul Consiliului (CEE) nr. 3.922/91
privind armonizarea cerintelor tehnice si a procedurilor
administrative in domeniul aviatiei civile pentru
OPS 1.1125 - Perioada de rezerva

16.1. Rezerva la aeroport

16.1.1. Atunci cand serviciul de rezerva se efectueaza la aeroport si este urmat de o perioada de serviciu pentru zbor, 50% din perioada de rezerva efectiv consumata se considera timp de serviciu pentru zbor; timpul de serviciu pentru zbor total rezultat va fi luat in calcul la stabilirea timpului de odihna.

16.1.2. In situatia cand perioada de rezerva la aeroport nu este urmata de efectuarea unei misiuni de zbor, aceasta se considera timp de serviciu si trebuie urmata de o perioada de odihna, conform OPS 1.1110, inainte de efectuarea unei alte misiuni de zbor.

16.2. Alte forme de rezerva (inclusiv rezerva la hotel)

16.2.1. Perioada de rezerva trebuie sa fie planificata si notificata in avans de catre operator.

16.2.2. Inceputul si sfarsitul perioadei de rezerva trebuie sa fie definite si notificate in avans de catre operator.

16.2.3. Timpul maxim al oricarei perioade de rezerva trebuie sa fie stabilit de catre operator, in conditiile respectarii limitarilor de timp de serviciu, timp de serviciu pentru zbor si timp de odihna.

16.2.4. Perioada de rezerva acasa/la hotel/la resedinta

16.2.4.1. Atunci cand serviciul de rezerva este efectuat acasa/la hotel/la resedinta si este urmat de un timp de serviciu pentru zbor, timpul de rezerva efectiv consumat este considerat in intregime timp de serviciu; timpul de rezerva efectiv consumat plus timpul de serviciu pentru zbor nu trebuie sa depaseasca 20 de ore din care timpul de serviciu pentru zbor nu poate sa depaseasca 13 ore.

16.2.4.2. Atunci cand serviciul de rezerva nu este efectuat la aeroport si nu este urmat de un timp de serviciu pentru zbor, 50% din timpul de rezerva se socoteste timp de serviciu.

**ANEXA A
la RACR-LTMO**

RAPORT

de utilizare a competentelor comandantului

- extinderi ale timpului de serviciu pentru zbor -

Partea A

Operatorul:	Tipul aeronavei:
Zborul:	Comandant:
Data:	

Partea B Detalii asupra zborului

1. Odihna asigurata timp de 8 ore in intervalul 22,00-8,00 ora locala	Da/Nu
2. Timpul de odihna anterior (minim egal cu durata timpului de serviciu pentru zbor anterior)	Ore Minute
3. Timpul de serviciu pentru zbor permis conform cap. 3 din RACR-LTM	
4. Serviciu intrerupt:	
5. Timpul petrecut in afara cabinei de echipaj de catre un membru al echipajului de conducere majorat	scaun cuseta
6*) Valoarea timpului de serviciu pentru zbor extins.	

*) Nu este permisa extinderea timpului de serviciu pentru zbor simultan cu majorarea acestuia.

Detaliile voiajului						
Program (plan)			Real			
	Locatie	UTC	Ora locala		UTC	Ora locala
Inceputul serviciului				Serviciul a inceput		
Plecare				Plecare		
Sosire				Sosire		
Plecare				Plecare		
Sosire				Sosire		
Plecare				Plecare		
Sosire				Sosire		
Plecare				Plecare		
Sosire				Sosire		
Terminarea serviciului				Terminarea serviciului		
				Timpul de serviciu pentru zbor real		

Exercitarea competentelor comandantului ore minute
Maximum de ore de zbor permise in 28 de zile/1 an. Ore realizate

Partea C Raportul comandantului

Semnatura comandantului
Data

Observatiile operatorului/Masuri luate:

--

Director pentru operatiuni zbor al operatorului

Numele

Semnatura

Data

Inaintat la Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana"
la data:

ANEXA B
la RACR-LTMO

RAPORT
de utilizare a competentelor comandantului

- reducerea timpului de odihna -

Nota: Toti timpii vor fi mentionati ca grupuri de 6 cifre data/timp, exprimati in UTC si ora locala.

Partea A

Operatorul:	Tipul aeronavei:	
Zborul:	Comandant:	
Data:		

Partea B

Ultimul serviciu pentru zbor a inceput la:	UTC/Local	
Ultimul serviciu pentru zbor s-a terminat la:	UTC/Local	
Odihna necesara conform RACR-LTM	Ore	
Urmatoarea disponibilitate calculata	UTC/Local	
Inceperea urmatorului serviciu pentru zbor:	UTC/Local	
Odihna redusa cu:	Ore	
Echipajul afectat:		

Semnatura comandantului

Data

Observatiile operatorului/masuri luate:

Director pentru operatiuni zbor al operatorului

Numele

Semnatura

Data

Inaintat la Regia Autonoma "Autoritatea Aeronautica Civila Romana"
la data: